

บทที่ 1

บทนำ



ประยงค์เป็นพืชในตระกูล Meliaceae มีหลายชนิด¹ ชนิดที่นำมาทำการวิจัยมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า Aglaia odorata, Lour. เป็นไม้พุ่มสูงประมาณ 5-6 เมตร ใบคล้ายใบแก้ว มีใบย่อย 5 ใบ ลักษณะใบเป็นรูปรีเรียวยาว ปลายใบแหลม โคนใบค้อม ๆ เรียวเล็กลง ขอบใบเรียบหรือเป็นคลื่นน้อย ๆ ดอกมีลักษณะเป็นช่อออกจากใบ ช่อดอกยาวประมาณ 6-12 ซม. มีดอกย่อยจำนวนมาก สีเหลือง กลิ่นหอม มักจะพบปลูกเป็นไม้ประดับตามบ้าน ตามวัดหรือสถานที่ราชการต่าง ๆ แพทย์แผนโบราณกล่าวว่า ดอกประยงค์เป็นสมุนไพรที่นำมารักษาโรคไต² โดยใช้ดอกที่ตากแห้งซึ่งมีลักษณะกลม เล็ก สีน้ำตาล ใช้ต้มกับน้ำเป็นยาแก้อาการเมาค้าง ฟอกปอด ช่วยเร่งการคลอต ทำให้หูตาสว่าง แก้อ่อนตับกระหาย อึดอัดแน่นหน้าอก ไอ วิงเวียนศีรษะ ทำให้จิตใจปลอดโปร่งและลดไข้ ประยงค์มีชื่ออื่นที่เรียกทั่วไปเช่น หอมไกล ขะยงค์ หรือ พยง

ในการศึกษาสารประกอบทางเคมีจากต้นประยงค์ในห้องทดลองนี้ เริ่มมีการศึกษาในส่วนของใบตั้งแต่ปี 2507 เป็นต้นมา จากส่วนที่สกัดด้วย petroleum ether และ ether พบสารประกอบหลายอย่างเช่น aglaiol³, aglaidiol และ aglatriol⁴, odorine และ odorinol⁵, eudesmin* ต่อมาได้มีการศึกษาในส่วนก้านประยงค์ พบสารพวก flavonoid จากส่วนที่สกัดด้วย ether*

สารต่าง ๆ ที่พบนั้นเป็นสารใหม่หลายชนิด ซึ่งมีการศึกษาลำดับทางเคมี ศึกษา stereochemistry และสังเคราะห์ขึ้นมาด้วย สำหรับการวิจัยต่อไปนี้ มุ่งที่จะศึกษาสารเคมีในส่วนดอกของประยงค์ โดยทำการทดลองแยกสารจากส่วนที่สกัดด้วย hexane และส่วนที่สกัดด้วย

*กำลังพิมพ์

methyl alcohol ศึกษาสูตรโครงสร้างและสมบัติต่าง ๆ ของสารประกอบที่มีอยู่ในดอกประยงค์ เช่นเดียวกับจากส่วนอื่น ๆ ของประยงค์ที่ได้ศึกษามาก่อนแล้ว จะทำให้การวิจัยของพีชนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะค้นคว้าทดลองเพิ่มเติมต่อไป



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย